

УДК 613.6

Терьошкіна О.Ю., Савосько В. М. (Україна, Кривий Ріг)

ЖИТТЄВИЙ СТАН ДЕРЕВНИХ ПОРІД ДЕНДРОПАРКУ «ДОВГІНЦЕВО»

Дендропарк є штучним культурдендрофітоценозом, який характеризується різноманітністю природних процесів. Розміщення дендропарку в посушливих умовах Криворіжжя, поряд з промисловими підприємствами також не сприяє росту та розвитку деревних рослин. Однак, на нашу думку, негативний зовнішній вплив може бути компенсований вдалим моделюванням деревних насаджень. З цього приводу дуже актуально дослідити життєвий стан деревних порід дендропарку «Довгінцево», що і було обрано за мету нашої роботи.

Життєвий стан досліджували на моніторингових ділянках, які репрезентували провідні насадження дендропарку та визначалися породами першого ярусу: *Robinia pseudoacacia*, *Betula pendula*, *Quercus robur*, *Pinus silvestris*; другого ярусу: *Pinus communis*, *Ligustrum vulgare*, *Lonicera tatarica*, *Swida sanguinea*.

В межах кожної ділянки (розміром 20 на 20 м) ми провели: картування, вимірювання висоти порід кожного ярусу, діаметру стовбура (на висоті 0 та 130 см), оцінку життєвого стану окремого дерева та всього масиву за методикою Алексєєва, де використовуються такі показники: стан стовбура, величина приросту, структура крони, наявність шкідників та хвороб, ступінь розвитку крони.

Аналіз отриманих даних показав, що на першій ділянці («Дубняк верхній») загальна щільність порід становить 500 шт./га. У вертикальному розрізі ділянка представлена лише породами першого ярусу *Quercus robur*. Висота цих порід коливається від 12 до 22 м, при середньому значенні 18,73 м. Діаметр стовбура має у середньому значення 22,4 см. Життєвість деревних порід може бути оцінена як ослаблена.

На другій ділянці («Дубняк дальній») щільність порід дорівнює 475 шт./га. Вертикальну структуру складають виключно породи першого ярусу *Quercus robur*. Висота даних порід коливається в таких межах :13 – 28 м, при середньому значенні 19,8 м. У середньому діаметр стовбура має величину 22,26 см. Життєвий стан деревних порід на даній ділянці характеризується як ослаблений. Окрему категорію на даній ділянці представляє сухостій *Quercus robur*, щільність якого становить 100 шт./га.

Третя моніторингова ділянка «Березняк» має щільність деревних рослин 925 шт./га. Вертикальна структура представлена породами першого ярусу *Betula pendula*. Їх висота становить 25м, діаметр – від 12 до 26 см, при середніх значеннях 19,62см. Життєвий стан – ослаблений.

На четвертій ділянці загальна щільність порід першого ярусу складає: *Robinia pseudoacacia* – 125 шт./га, *Quercus robur* – 625 шт./га. Висота *Robinia pseudoacacia* становить 27 м, її діаметр – 21,08. Життєвість даної породи оцінюється як дуже ослаблена. Другий ярус формують *Pinus communis*, *Ligustrum vulgare*, *Lonicera tatarica*, *Swida sanguinea*. *Pinus communis* має щільність 75 шт./га, висоту 7 м та діаметр стовбура 10,47 см, *Ligustrum vulgares* характеризується щільністю 50 шт./га, має висоту 1 м, середній діаметр стовбура 1,65 см. *Lonicera tatarica* має щільність 25 шт./га, висоту 1 м та середній діаметр стовбура 1,5 см. *Swida sanguinea* має щільність 150 шт./га, висоту 2 м та середній діаметр стовбура 2,7 см. Життєвий стан деревних рослин другого ярусу даної ділянки є ослабленим.

На п'ятій ділянці («Сосняк») загальна щільність порід складає 400 шт./га. У вертикальному розрізі ділянка представлена породами першого ярусу *Pinus silvestris*. Висота даних порід становить 25 м, діаметр стовбура – 24,8 см. Життєвий стан деревних рослин оцінюється як ослаблений.

Таким чином, на моніторингових ділянках спостерігаються загущені посадки деревних рослин і чим більш вони ущільнені, тим гірший стан мають насадження. Видова різноманітність на досліджуваних ділянках є невисокою, а вертикальна структура переважно представлена першим монокультурним ярусом. Життєвий стан деревних порід є ослабленим. Досліджені нами ділянки віддзеркалюють життєвість деревних рослин на всій території дендропарку «Довгінцево», тому вдало змодельовавши і проаналізувавши сучасний стан окремих ділянок, можна вирішити проблеми усього дендропарку.